

Макарович В.К., к.е.н,
доцент кафедри обліку і аудиту
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

ПОХІДНІ БАЛАНСОВІ ЗВІТИ В СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ІНЖИНІРИНГУ

Цифровізація економіки, зокрема обліково-аналітичних процедур на підприємстві здатні повністю змінити як виробничі процеси, так і бізнес-процесисуб'єктів господарювання. В основі бухгалтерського інжинірингу є інструменти, які базуються на використанні новітніх інформаційних технологій, тобто інструменти бухгалтерського інжинірингу являють собою систему комп'ютерних програм, що функціонують на базі структурованого плану рахунків, що будуються на відповідних балансових теоріях, облікових підходів, облікового забезпечення інжинірингового процесу, відповідної інжинірингової технології, систем агрегованих проводок, з метою забезпечення управління комплексом економічних процесів і системи показників. Під бухгалтерським інжинірингом розглядаємо комплексний інструментарій, який функціонує на основі комплексу теорій і концепцій в єдиному інформаційному полі інжинірингового обліку, сформованому інжиніринговим планом рахунків, на базі комплексу інжинірингових, стратегічних та гіпотетичних бухгалтерських записів, похідних балансових звітів, на основі використання маржі безпеки та зон фінансового ризику в режимі реального часу. Тобто, бухгалтерський інжиніринг дає можливість змоделювати, використовуючи інструменти інжинірингу, обліково-аналітичну модель діяльності підприємства на перспективу в режимі реального часу та, при цьому, підприємства зможуть ефективно реагувати на зміни, що відбуваються в економіці, пристосовуючи для цих цілей вже існуючі або розробляти нові бухгалтерські інструменти та операційні схеми.

В межах даного дослідження розглянемо управління економічними процесами та ресурсами підприємства з метою отримання релевантної інформації для прийняття обґрунтованих управлінських рішень оперативного, тактичного і стратегічного характеру на основі використання інструментів бухгалтерського інжинірингу у вигляді системи похідних балансових звітів.

Використання інструментів бухгалтерського інжинірингу будується, в даному випадку, на основі використання принципів обнуління і гіпотетичних процесів реалізації, в цінах, які використовуються для управління. Це досягається за допомогою використання гіпотетичних проводок, що зводяться до гіпотетичної реалізації активів і гіпотетичному погашенню зобов'язань.

Модель стратегічного управління підприємством на основі системи похідних балансових звітів використовується в цілях управління власністю, грошовими потоками, платоспроможністю, резервною системою, ризиками тощо. При її реалізації в активі похідного балансового звіту залишаються вільні грошові кошти, а в пасиві відповідні їм джерела - чисті пасиви.

На даний час розроблено безліч видів похідних балансових звітів, які використовуються в бухгалтерському управлінні економічними процесами, серед яких варто виділити: нульові, органічні, актуарні, стратегічні, віртуальні, імунізаційна, хеджувальні, диференційовані, синергетичні, венчурні,

моніторингові, фрактальні, матричні та інші звіти, які складаються в ринкових, справедливих або інших цінах.

Похідні балансові звіти, які використовуються в цілях управління діяльністю підприємства виділені нами на рис. 1.

Рис. 1. Похідні балансові звіти, які використовуються в цілях управління діяльністю підприємства

При формуванні похідних балансових звітів можливі два сценарії розвитку: позитивний варіант реалізації стратегії характеризується наявністю чистих активів в сумі, що дорівнює сумі грошових коштів, що залишилися після відображення процесів гіпотетичної реалізації та погашення зобов'язань та негативний варіант реалізації стратегії характеризується негативною величиною вартості чистих активів в сумі, що дорівнює величині збитку, отриманого в результаті гіпотетичної реалізації та погашення зобов'язань.

Використання інструментів бухгалтерського інжинірингу через систему похідних балансових звітів і отримання на їх основі агрегованих і дезагрегованих показників власності чистих активів і чистих пасивів дозволить створити ефективну систему обліку та управління діяльністю підприємства.